

Riječ gošća urednica

Tematski broj časopisa *Pilar* posvećen je stvaralaštvu onih književnika koji su neovisno o tome u kojoj su zemlji i na kojem jeziku pisali stvarali djela koja nedvojbeno pripadaju hrvatskoj književnoj matrici. Nastao je kao potreba da se hrvatska iseljenička književnost promovira i učini vidljivijom kako bi u što većoj mjeri bila predmetom daljnjih znanstvenih istraživanja.

Hrvatska književnost u iseljeništvu, naime, dugo je tražila teorijski i povijesni kod koji bi se njome bavio na relevantan način. Nastajući izvan domicilne matice često je ostajala na marginama interesa struke, borila se s prešućivanjem, nerazumijevanjem i upitnom recepcijom u domovini iz koje su njezini autori ili njihovi preci iselili. Baštineći najmanje dvostruke prostore unutar kojih je nastajala, bila je dvostruko prihvaćena i dvostruko neprihvaćena, bila je razumijevana iz suprotnih gledišta, opterećena dvostrukim političkim, socijalnim, kulturnim, duhovnim kontekstima i uvijek u opasnosti da, u svim tim višestrukim mogućnostima sagledavanja, nestane kao književnost.

Priređeni tematski broj otvara rubriku Rasprave radom Srečka Listeša, prikazom pjesništva hrvatskih emigrantskih pjesnika koji su djelovali u okviru Udruge Hrvatska izvandomovinska lirika. Riječ je o generacijski i poetološki heterogenoj skupini okupljenoj oko zajedničkih ciljeva očuvanja i promicanja hrvatskoga jezika u svijetu, osobito izvornih, čakavskih, kajkavskih i štokavskih, autentičnih lokalnih govora te djelovanja u zaštiti hrvatskoga identiteta u svijetu.

Željka Lovrenčić u svom radu *Portret Juana Mihoviloviča Hernández* donosi sintezu cjelokupnog rada vrsnog književnika, odnosno svoje viđenje svih Mihovilovičevih do sada objavljenih romana i zbirki pripovijesti te se osvrće na njegovo značenje u čileanskoj i hrvatskoj književnosti.

Katarina Milković istražuje okolnosti u kojima danas žive gradišćanski Hrvati u Gradišću te naglašava važnost povezanosti s matičnom zemljom, kao i nužnost bilateralnih ugovora između matične i domicilne zemlje. Zbog važnosti promicanja hrvatskih manjina i njihovog položaja u domicilnim zemljama te skrbi matične zemlje na svim razinama, ovaj je rad prepoznat kao relevantan za objavljivanje u časopisu *Pilar* iako se izravno ne bavi hrvatskom iseljeničkom književnošću.

Marta Račić u radu »Večera na-našo« ili kako moliški Hrvati afirmiraju poeziju svoje manjinske zajednice prateći tijek nastajanja poezije moliških

Hrvata daje prikaz te najstarije hrvatske dijaspore u Europi kao manjinske zajednice koja na uspješan način njeguje, razvija i živi svoju pisanu riječ.

U radu *Antun Nizeteo: mediteranski pripovjedač hrvatskog iseljeničtva i periferne globalizacije* Jelena Šesnić analizira novelistički opus Antuna Nizetea te ga, usprkos prostornoj izmještenosti, kontekstualizira unutar korpusa domovinske književnosti.

Osvrti donose tekst Branke Kalogjere o pjesmama Ljerke Lukić pisanim u različitim razdobljima i s različitim temama i motivima rodne Bosne i Hercegovine, ratom, obiteljskim naslijeđem, prepunim reminiscencijama na najbliže i najdraže kao i iseljeničkim životom u Kanadi, a u *Prikazima* Ivan Lemac predstavlja roman Tuge Tarle *Moja australska priča*, romaneskno postmodernističko djelo nastalo od priča koje su dio dnevnika i pisama autoričine kćeri Maše Tarle.

Katica Jurčević i Ozana Ramljak